

ברוך הוא, ברוך שמו ברוכה מתנתו. על דרך ניסאן
 [נז ע"ב] עוד בעודי יושב על השולחן ובעודי (נז ע"ב) מברך ברכת המזון ראיתי
 סוד בברוך הוא וברוך שמו וברוכה מתנתו¹ והוא שברוך ראשון הוא תאר ומקור
 כמקור באר מים חיים נובעים אשר לא יכזבו מימיו לעולם יען היות מלת הוא
 רומז לרב ר' אב"א בשכמל"ו ואמנם ברוך שני הנזכר עם שמו ירמוז להמשכת
 שפע ברכה לו מברוך ראשון להמשיך הברכה מהקב"ה בשמו. והמתנה הזאת
 שאנחנו אומרין עליה שתהיה ברוכה ע"ד הנסתר תרמוז לנפש המשכיל אי נמי
 לשכל הקנוי ולשכל האלהי. וע"ד הסוד תרמוז לס"נ ולמש"ה ולא דרך עבודה
 חלילה רק דרך המשכת שפע כממשיך מים מהברכה אל הגן והפרדס. אמנם
 ע"ד האמת תרמוז מתנה זו לע'. ועל דרך האמת הנכונה תרמוז מתנה זו לב'
 שכינה תתאה ושכינה עילאה. ובאלה ודאי ברכה זו דרך עבודה היא כעבודת
 הקורבנות שנא' בהם זובח לאלהים יחרם בל"ל² שכן יהו"ה ירמוז לשמו של
 הקב"ה שהוא הוא עס"ב הנכללות בשתי שכינות אלה סוד אל"ף אבי"ע להתברך
 באלהי אמן הוא האדון היחיד בשכמל"ו.

פירושו על דרך הנסתר האלגורית-מיסטית לסיפור אלישע והאישה משונם. על
 חווית ההתבודדות המיסטית.

[א ע"ב- ג ע"א] ועל כן נאמ³ כי דבר השכל האלהי עם השכל הקנוי לקרוא לנפש
 המדבר להשפיע בה שפע ג"כ למען תצא מן הכח אל הפועל להוליד בנים ובנות
 שהוא משל להשפיע שפעים בנפשות ההגונים כמו ואצלתי מן הרוח אשר עליך. המלך
 רומז לעי[טרה], שר הצבא למש"ה⁴, להמשיך מהם שפעים חדשים ולהשפיע בה.
 בתוך עמי אנכי יושבת, ענתה הנפש המדברת ואמרה דברים הגונים דברי ענותנות
 ושפלות לאמר מי הביאני עד הלום ומי הגיעני למעלה גדולה עליונה זו. אישה זקן,
 השכל אשר קנתה מעט הוא חלש הוא לצאת מן הכח (ב ע"א) אל הפועל עשה נא עמה
 חסד [ ] ולחזקו ואל תכזב בשפחתך⁵ יהיו נא שפעידך [ ] תמידיים כבאר

¹ נוסח ארץ ישראל, ראו, כתר שם טוב, טעמי המנהגים, שינויים בברכת המזון כג.
² "בלתי ליהויה לבדו", שמות כב יט.

³ [? ? ? ?]

⁴ מטטרון שר הפנים

⁵ מל"ב ד טז.

מים חיים אשר לא יכזבו מימיו.⁶ ויצא אל אביו וגו'⁷ [יצא] שפע הנפש המדברת משטת הייחוד מכלל המיוחדים הנכונים ונכשל לקצץ בנטיעות. שכל העוסק במעשה מרכבה אי אפשר לו שלא יכשל⁸ ואע"פ שיש לו חלק לע"ה ולקיצוץ הזה תרמוז מלת הקוצרים המקצצים שבלי התבואות במגל הוא החרמש. ומה שאמ' הנער ראשי⁹ ידמה לתלמידיו של ר' עקיבה שאמ' להם כשתגי' לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים.¹⁰ שכוונת ר' עקיבה ז"ל במאמרו זה הוא שאמ' להם כאשר תקיימו בבית התבודדותיכם תנאי ההתבדדות¹¹ כראוי ותזכו להגיע לשפ"עי ששת הספירות המשפיעים בעט' [רה] אשר זיוה שוכן תוך נפשכם ולשפעי ג' עליונות אשר יו"ד מלת שי"ש המכרעת בין שני השיניין שענינם ששה להמשיכם בעט' [רה] ובנפשכם ויראה עין שכלכם השפעים הנפלאים האלה הנעלמים מההרגש כמים אדירים נוזלים כי אינם רק ניצוצי אור לבן זך וצח כלבנת הספיר הנשפעים בעט' [רה] ומן העי' [טרה] במש"ה וממש"ה בשכל השוכן בנפשכם אמנם שישו ושמחו על גשמי השפעים הבאים לכם בשמחה וששון והודו ליי' כ"ט כל"ח¹² בלא דיבור והרהור. והאב הוא השכל הקנוי כמ"ש והציווי לנערו לשאת את בנו לאמו ר"ל לשפע משפיעו להחזיר את השפע המקצץ בנטיעות המכשל את נפש בעליו להשיבו למקומו כמו שאומ' בס"י אם רץ לבך שוב למקום¹³ שוב למקומך הראשון אשר היית בו טרם ההרהור ושוב אל מקום הייחוד הנכון נעוץ ס"ב¹⁴ ותייחד עס"ב.¹⁵ ומיתת הילד תרמוז לעונש אשר יענש הנכשל במעשה מרכבה ופורש מרוחניות האלה' [ות] אשר נתלבשה נפשו ויוצא מבית התבודדותו להפשיט אותה מנפשו ולהלביש את נפשו במורגשות, שכל העושה כן מתחייב בנפשו ולא ימלט מעונש הוא או זרעו **במור**¹⁶ כי הוא מורד ברוחניות האלהות והרי זה כאיש המורד במלכו. ולכת האשה אל אלישע להחיות את בנה ירמוז שהאיש הוא אשר שנה ופירש (ב ע"ב) שאז"ל עליו שנה ופירש קשה מכולן¹⁷ כי הניח דרך המושכלות [ובא] להשתקע במורגשות¹⁸ והואיל וליבא [--- דלא ---] [מזה משה באוריתא ת] [הרמוז באצילי בני ישראל ש] הם [נדב ואביהוא שאחר שנסתקעו במושכלות הפשיטו את נפשם מהם והשקיעו אותה במורגשות דכתי

⁶ ישעיהו נח יט.

⁷ מ"ב ד יח.

⁸ ראו ספר הבהיר מהד מרגליות קנ, מהד' אברמס --- : 'מאי דכתיב (משלי ו כג) ודרך חיים תוכחות מוסר, מלמד שכל הרגיל במעשה בראשית ובמעשי מרכבה אי אפשר שלא יכשל שנאמר (ישעי' ג ו) 'והמכשלה הזאת תחת ירך. דברים שאין אדם יכול לעמוד בהן אלא אם כן נכשל בהן'

⁹ מ"ב ד יט.

¹⁰ תלמוד בבלי, חגיגה יד ע"ב.

¹¹ ראו מ' אידל ---

¹² כי טוב כי לעולם חסדו – תהילים קלו.

¹³

¹⁴ סופם בתחילתן. ספר יצירה ??

¹⁵ עשר ספירות בלימה.

¹⁶ נקודות מעל האותיות.

¹⁷ תלמוד בבלי, פסחים מח ע"ב.

¹⁸

ויחזו את האלהים¹⁹ תחלה ואח"כ ויאכלו וישתו והאריך הקב"ה ית' אפי עמהם עד עת שמשים אותו בשולחנו להקריב לפניו בעבודת הקטורת שיצאה אש מלפניו ואכלה אותם.²⁰ יעשה תשובה לשלול את נפשו מהמורגשות ולהשקיעה במושכלות בבית התבודדותו.²¹ ואשר הזכיר לה אישה חדש ושבת²² ירמוז זה והיה מדי חדש בחדשו²³ ולפסוק כה אמי' ייי אלהים שער החצר הפנימית וגוי' יהיה סגור ששת ימי המעשה²⁴ שכל אלה ירמוזו לשערי תשובה והשפעת השפעים הנפתחים לפרושים המתבודדים.²⁵ וענין חבישת האתון היא הכנעת הנפש המתאווה לפני הנפש המשכלת ומה שאמרה אל נערה נהג ולך אל תעצור לי לרכוב וגוי'²⁶ ירמוז לגערות גדולות אשר השכל הקנוי גוער ונוזף בנפש המתאווה להכניעה ולרכוב עליה ולהתעלות אל השכל האלהי. ומה שאמ' אלישע אל גיחזי נערו הנה השונמית הלז'²⁷ ירמוז לשמחת השכל האלהי באיש זה אשר פירש מבית התבודדות ועזב את המושכלות ועתה הוא שב אליהם ושמחת דבריו עם השפע אשר השפע אשר היה משפיע בנפש טרם צאתה מבית התבודדותה. ומה שאמ' לשפע זה לאמר לנפש השלום לך השלום לאישך השלום לילד²⁸ ג' פעמים שלום לרמוז לנו שהשכל האלהי היה דואג על פרישותה מהמושכלות והשתקעותה במורגשות אולי נטרדה משלשת העולמים בעונותיה בפורשה מהשכל הקנוי והשכל האלהי ומקורם העליון. ותאמר שלום אע"פ שפירשתי מהמושכלות ודבקתי במורגשות לא סרו המושכלות מבין עיני שכלי. ותחזק בבגדיו²⁹ <ברגליו> לעשות תשובה ולבקש מחילה מהשכל האלהי ולהדבק בו. ויגש גיחזי להדפה³⁰ (ג ע"א) השפע הנשפע מהספירו'] בו לפרוש ממנו]

[נפשה מכה [לה?] בעלת תשובה היא [ ] על אשר סבבה לשפעי המקור העליון להסתלק ממנה ושם פי' לאשר אמי'] ויי העלים ממני ולא הגיד לי.³¹

השאלתי בן מאת אדני³² אני בתומי הלכתי ולא גבה לבי ולא רמו עיני וגוי'³³ כי בתוך עמי אני יושבת³⁴ ולא הגעתי למעלה עלית ה שתשפיע בי שפעיך. וכל דבריו עם גיחזי

[ש1] עם הערות: ממי--

[ש2] עם הערות: אולי מרה?

[ש3] עם הערות: אנחנו קראנו 'זוה'

¹⁹ שמות כד יא: "ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו".

²⁰ כאן מופיע בכתב היד סימן דמוי סגול, שכוונתו ככל הנראה לסמן קטיעה, חסר למעתיק קטע מהדרשה. וכך ניכר גם מתוכן הדברים.

²¹ על מקום ההתבודדות בתפיסת ר' יצחק דמן עכו ראו א' גוטליב הארות דבקות ונבואה וראו מ' אידל, התבודדות כריכוז בקבלה האקסטטיבית, ודבריו שם אודות השפעה סופית אפשרית בעניין זה.

²² מ"ב ד כג: "ותחבש האתון ותאמר אל נערה נהג ולך אל תעצר לי לרכב כי אם אמרתי לך".

²³ ישעיה כו כג.

²⁴ יחזקאל מו א.

²⁵ ראו מ' אידל, **התבודדות כריכוז בקבלה האקסטטיבית, דעת ---**

²⁶ מ"ב ד כד.

²⁷ מ"ב ד כה.

²⁸ מ"ב ד כו.

²⁹ מ"ב ד כז. בפסוק 'ברגליו'.

³⁰ מ"ב ד כז.

³¹ מ"ב ד כז.

³² מ"ב ד כח.

³³ תהילים קלה א.

³⁴ מ"ב ד יג.

לחגור מותניו וגומי' ושלא לברך איש ושלא לענות לברכת איש ירמוז לרוב שמחת השכל האלהי להשיב את שפעיו בשכל הקנוי ובנפש המדברת הזאת ומה שנשבעה שבועה חמורה שלא לעזוב אותו ירמוז לתשובה שלימה נכונה ולכרות ברית קיימת לעד לעולם לבלתי שוב עוד אל המורגשות.

וענין המשענת שלא הועיל כאשר שם אותו גיחזי על פני הנער עד עשות אלישע דברים רבים לבא הביתה ולסגור הדלת בעדו ובעד הנער ולהתפלל אל יי' ולשכב על הילד ולשים פיו על פיו ועיניו על עיניו וכפיו על כפיו ולגהור עליו ירמוז זה כולו לשערי תשובה שננעלין בין הנפש אשר שנתה ופירשה מהמושכלות להשתקע במורגשות ובין השפע הנשפע מהשכל האלהי בעמוד גדול של שיש הקבוע בראש הר גבוה מאד שהוא נוח ליפול ולרדת בתהום וקשה מאד להעלותו ולהשיבו אל מקומו הראשון שזהו משל לשם טוב שהאיש אשר זכה לשם טוב גדול מאד בתורה וחכמה ועושר ומעשים טובים אחר היגיעה הרבה מאד הרי צריך לשמור אותו שמירה מעולה פן יחטא במחשבה ודיבור ומעשה שאם יחטא באחד מהם ק"ו בשניהם עאכ"ו בשלשתם הפיל את שמו שעל זה אמ' שלמה ע"ה זבובי מות יבאיש יביע שמן רוקח³⁵ ונאמ' וחוטא אחד יאבד טובה הרבה³⁶ אל תיקרי חוטא אלא חטא ומאחר שנפל השם טוב הרי קשה מאד להשיבו לקדמותו כאשר היה כשם שקשה להשיב עמוד שיש גדול וכבד מאד אל ראש הר גבוה מאד ולהעלותו שמה מתהומי עמקי הארץ אשר נפל שמה. הרי פירשנו הפטרה זו ע"ד הנסתר (ג ע"ב)

כוונת 'שמע ישראל'

[לט ע"ב-מ ע"א] אהיד"ע בעודי קורא פסוק שמע ישראל בתפלת שחרית ואני מתכוין בדלת דאח"ד ראיתי כוונה בפסוק זה ישרה בעיני מאד מכל דברי המקובלים אשר ראיתי ואשר שמעתי וגי' וזו היא בעוד שיאמ' אדם שמע ישראל יפזר עיון מחשבת שכלו בכל אופק הגלגל לחבר כל נפשות בני ישראל עד למעלה במש"ה כי מלת ישראל תכללם כאחד וכאשר יאמ' יי' אלהינו יי' יתכוין בר"ב ר' אב"א ובשמו שהוא עס"ב והוא שתמיד יומם ולילה יראה עס"ב על ראשו בעמוד או סולם מוצב על ראשו שרגל סולם זה על ראשו וראשו של סולם זה למעלה משלשת העולמים עם הר"ב ר' אב"א שכאשר יאמר יי' יתן למחשבת שכלו התעלות מהע' על ראש ודרך הת' והשאר בכללו עד שיגיע לר"ב ר' אב"א (מ ע"א) בשכמל"ו ולא יוריד מחשבת שכלו ממנה מהרה כי עמידתה בו היא היא השתחוויה הנכונה על כל ההשתחוויות

³⁵ קהלת י א.
³⁶ קהלת ט יח.

וכשיאמר אלהינו ימשיך מחשבת שכלו ממנה עד העי' ועד ראש עצמו וכאשר יאמי' יי' יתן עוד שנית התעלות למחשבת שכלו מראשו והעי' עד הר"ב ר' אבי"א ועד בכלל כמ"ש וכאשר יאמר אחד ימשיך עוד מחשבת שכלו מהר"ב ר' אבי"א עד העי' ועד בכלל בעודו אומי' החי"ת של אחד תהיה המשכה זו ובעודו אומי' הדל"ת של אחד יתן עוד שלישית למחשבת שכלו התעלות מהעי' השוכנת בראשו ר"ל תוך נפש שכלו עד הר"ב ר' אבי"א ובעוד מחשבת שכלו עולה דרך הקו האמצ' והוא מאריך בדלת אח"ד ראש לשונו דבק בשינוי אשר מספר שינוי ל"ב כמספר ל"ב נתיבות וכבוד³⁷ ידבק לבו בקרבו ויאמר הכל מיוחד בעי' הכל מיוחד בצ' הכל מיוחד בהי' בני' בני' ה"מ בתי' ה"מ בפי' ה"מ בגי' ה"מ בבי' ה"מ בחי' ה"מ בכי' ה"מ בר"ב ר' אבי"א ומיד יאמר בשכמליו' ובעודו אומי' ברוך ימשיך מחשבת שכלו מהר"ב ר' אבי"א עד העי' שמלת שם היא העי' ומלת כבוד היא התי' ומלכותו הוא הביני' לעולם התי' ועד העי' ובדל"ת של ועד יאריך וימשיך מחשבת שכלו מהעי' במשי"ה ובכל אבי"ע עד נפש שכלו למען יתברך שפע כל המציאות על ידו שבזה יהיה זוכה ומזכה את הרבים וכל המברך מתברך אשר המתברך בארץ יתברך באלהי אמן בשכמליו'.

סוד שמותיו של האל

[עב ע"ב-עג ע"ב]. אהידי"ע מדבר עם איש חכם בסתרי עסי"ב בשמותיו של הקב"ה אשר הנביאים ואנשי רוח הקדש מזכירים בדבריהם ומשנים אותם ר"ל לפעמים שיזכירו השם המיוחד ופעמים אלהים ופעמים אלהים צבאות ופעמים יי' צבאות ופעמים יי' אלהי הצבאות ופעמים אדני"י יהו"ה וכן כל כיוצא בזה בתורת מרעי"ה ובדברי הנביאים ואני אומי' לו ודאי בלא ספק ובלא פקפוק שהסבה האמיתית לכל זה להם לעשות ככה הוא עסי"ב אשר הם שמותיו של הקב"ה כי שם כך ירמוז לספי' פלוי' ושם זה כך וגו' ולא נתרוה צמאו עד שאמרתיו לו דבר א' ונתרוה צמאו. אמרתי לו אתה מודה שהעולם בכללו עולם א' ונחלק לגי' עולמות העולם העליון עולם השכל והעולם האמצעי עולם הגלגלים והעולם השפל עולם ההרכבה הגמורה א"כ אני מודה שכל זה אמת. עוד אמרתי לו ואתה מודה עוד שכשיבא משכיל להתבודד ולתת התעלות למחשבת שכלו מעולם לעולם עד עיקר העולמים שיקצר וילאה שכל כל נברא ואפי' חיות הקדש להשיג את סודו. שכל עוד הוא עולה ומחשב יתרוחנו³⁸ הדברים ויתפשטו מכל גשמות עד שתמצא נפשו סוד פשוט בתכלית הפשיטות שאם רץ לבו ולא ישוב למקומו יקרה לו מקרה בן עזאי ואם ישוב למקומו יעשה כר'

³⁷ יש קו על המילה. אולי מחיקה
³⁸ מילה יחידאית.

עקיבה יקרה לו מקרה ר' עקיבה וכאשר יבא משכיל מתבודד זה מעוי לעולם עד תהומי הארץ אשר אין למטה מהם שכל עוד הוא יורד ומחשב יתגשמו הדברים ויתרכבו עד תכלית ההרכבה הרכבת ד' היסודות ארמ"ע וימצא עצמו עם מתי העולם אשר לא יהללו יה כנגזר ונכרת מחיי העולם הבא במו"י אמ' כן אני מודה שגם זאת אמת נכון. אמרתי לו עוד כל אלו העולמים וכל אשר בהם רווחני פשוט מאד וגופני מורכב מאד היש בהם מי שהמציא את עצמו וקיומו מצד עצמו ולא מזולתו או מציאות כולם אינו מצד עצמם וכן קיומם אינו (עג ע"ב) מצד עצמם אבל זולתם המציאים ובו קיומם. ויען ויאמר אני יודע ידיעה ברורה שאין א' בכל הנמצאים אשר המציא את עצמו ולא קיומו מצד עצמו אבל ודאי המציאים זולתם ואותו שהמציאים הוא המקיימים והוא ודאי האדון היחיד אשר אין לו ערך ואין עוד מלבדו בשכמל"ו. אמרתי לו הואיל ואתה מודה בזה כולו שהוא אמת נכון דע והאמין שהסוד האלהי המקיים אותם אע"פ שהוא סוד אחד פשוט בתכלית בלא שינוי וגרוע ובלא תוספת וריבוי ובלא גשמות אין מעלת הסוד הזה הנמצא בנברא מורכב כגון יסוד הארץ והעולם השפל המורכבים במעלת הסוד הנברא פשוט כי סוד העולם האמצעי שהוא יסוד עולם הגלגלים היסוד החמישי שפשיטותו רב מאד מפשיטות העולם השפל שאין בו פשיטות נכונה רק מצד הנפש המדברת והשכל השוכן עליה אמנם היכלה מורכב בתכלית ההרכבה ולמעלת הסוד הזה אשר בעולם האמצעי כמעלת הסוד הזה הנמצא בנברא פשוט ביסוד העולם העליון עולי השכלים הנבדלים שפשיטותן פשיטות נכונה מובדלת מכל חומר. הנה עינינו רואות שהסוד האלהי הפשוט בתכלית הפשיטות האחד היחיד המיוחד קבל שינויים רבים במעלות ובשמות שלפי מהות הנברא ולפי איכותו וכמותו של הנברא אשר קיום הנברא הזה בו תהיה מעלתו ויהיה שמו והנבראים ודאי הן הן סיבה לשי[נוי] שמות הספירות ולשינוי שמותיו של האדון היחיד בשכמל"ו ועל כן אנו אומרים בקבלה שהשם הנעלם סוד העולם העליון והשם המיוחד יהו"ה סוד העולם האמצעי והשם הנכבד סוד העולם השפל. ואלו הנבראים הם סבה להזכיר ירידה ומשפט בסוד האלהי הזה כגון וירד יי"י³⁹ כי באש יי"י נשפט⁴⁰ וכן כל הדומים לאלה הנוטים לגשמות ולפחיתות מעלה כי טרם ברוא האדון היחיד את הנבראים לא היה שם מכל זה כלום ולא היה שמו בלתי אל יהו"ה (עג ע"ב) שכל כח הויה נצחית בלי ראשית ובלתי אחרית בשכמל"ו. כשמוע חכם זה את דברי אלה הודה ושמח וישר. ע"כ.

ירח ושמש, סיפור מיעוט הלבנה לפי ריד"ע, עליונות הנקבה

³⁹ לדוגמה: שמות י"ט כ.
⁴⁰ ישעיה סו טז.

צה ע"ב-צו ע"א

אהיד"ע טרם אישן השגחתי בנרות רבות הדולקות בבית שלרוב אורם נתבטל אור הירח הבא תוך הבית דרך חלונותיו ואמרתי איך יבטל אור הנר לאור הירח ואם יהיה רב מאד ואמרתי אל לבי לאמר אעפ"כ מעלת אור הירח גדול הרבה מאד מאור כל הנרות שבבתי בני אדם ונזכרתי לדברי הרב ר' יעקב כהן ז"ל משטביא שאמי בספרו אשר קרא שמו שערי אורה שרוב דבריו במש"ה שאע"פ שאור הירח קטן מאור השמש ואור השמש גדול מאד מאור הירח מעלת הירח גדולה מאד ממעלת השמש ושמו לבי ושש מאד בשעה זו ביסוד גדול מופלא זה טעמתיו עתה טעימה שכלית כטעום החיך את הדבש הטוב מתוך קטרוג הירח על השמש שתחלה השוים הכתוב באומרו את שני המאורות הגדולים כי דו פרצופין נבראו גב גב אין לזה יתרון על זה אדם וחיה שוים. אמנם בראות הירח את מעלת עצמה גדולה ממעלת השמש מעלה שכלית מעלת התבוננות דעת ובינה קטרגה עליו כי בקשה שתהיה מעלתה יתירה על מעלתו גם מעלה גופנית שיהיה אור השמש מאורה כמו שהוא עתה אורה מאורו בקשה היא שיהיה אורו מאורה והראייה על מעלת הירח שהיא גדולה ממעלת השמש מעלה שכלית משרה אמנו שאמי הקב"ה עליה לאברהם כל אשר תאמי אליך שרה שמע בקולה וממרים על עמרם כן. וראה כי יותר יסבול האדם רעב בחסרון לחם מצמא בחסרון מים והמן שהוא הלחם היה בזכות גדול הנביאים מרע"ה והמים בזכות מרים אחותו ומדבורה הנביאה על ברק אישה וחנה (צו ע"א) על אלקנה ואביגיל על נבל ואסתר על נבלולה? מרדכי וחולדה על כל נביאי דורה כי אע"פ שהדעת והחכמה והשכל יהיה באדם יתר על אשתו אם הוא אשת חיל יהיה בה הבינה וההתבוננות והעצה יתרים מבאיש. והכתוב לא יאמר איש חיל מי ימצא אבל יאמי אשת חיל מי ימצא וכל אותם השבחים וההילולים הנזכרים באותה הפרשה על האשה המשכלת ולרוב מעלתה וטוב שכלה אז"ל עליה אתתך גוצא גחין ושמע לה⁴¹ ואשר אז"ל כל ההולך אחר עצת אשתו נופל בגיהנם על האשה החבלה אשר שקעה נפשה בתענוגי המורגשות ואין בה ידיעה במעלת המושכלות אמרו כן וראה כי לא אמרו האשה השרויה בלא איש שרויה בלא טובה בלא ברכה ומפני שכל כבודה בת מלך פנימה ימשול האיש על אשתו ואם היא אשת חיל משכלת מצד המדה היפה הנמצאת בנשים והיא בושת פנים א"כ מתוך זה נבין סוד הע' והת' שדו פרצופין נאצלו והפסוק הרומו למעלת אשת חיל הוא מה שאומ' נקבה תסובב גבר וכשהדור חייב וגורם פירוד וקיצוץ והסתלקות הת' מהע' ח"ו אומרת הע' קלני מראשי קלני מזרועי ואומרת לת' אם תשמע ותקבל להתיחד ולהשפיע הרי טוב ואם לאו אומי

⁴¹ תלמוד בבלי, בבא מציעא, נט ע"א

ואתה קדוש יושב תהלות ישראל שמלת קדוש תרמוז לח' שסוד אצילותה הע' חכמת שלמה שהוא הע' עיקרה חכמת אלהים שהיא הח' יי' בחכמה יסד ארץ והתהלות תרמוזנה לב' ולע' וסוד אצילות הת' הוא הבינה כונן שמים בתבונה ואז"ל מחשבתן של ישראל קדמה לכל והע' הוא ישראל. חיה א' יש ברקיע וישראל שמה היא החיה אשר ראה יחזקאל ע"ה שהזכירה ג' פעמים בלשון יחיד הא' הוא אומרו היא מתהלכת בין החיות והב' כי רוח החיה באופנים והג' ינשאו האופנים לעומתם כי רוח החיה באופנים (צו ע"ב) והג' ינשאו האופנים לעומתם וגו' ושלשתם ירמוזו לשפע החיה שנקראת חוה כי היא אם כל חי היא הע' א"ס ועוד בישראל בביי"ת אביי"ע וביו"ד אביי"ע ובעי"ן אביי"ע וכ"י כי מלת אני ברוב המקומות תרמוז לע'.

חלום של יצחק דמן עכו בו נגלה אליו משי"ה

[רכב ע"א-רבב ע"ב] אהיד"ע בעודי ישן ראיתי את משי"ה ואני יושב לפניו והוא מלמד אותי והבטיחני לטובות רבות שתהיינה לי. ולשמחתי בו ודבריו לקחתי את ידו ונשקתי אותה פעמים רבות נשיקו' אהבה תכופות ונשיקות אלה לא היו על גב ידו אבל היו בכף ידו והיתה ידו רחבה הרבה ועבה ושמינה וצפראני אצבעותיו רחבים מאד ולא ראיתי תמונה ותבנית ולא צורה ולא צלם ודמות אמנם ידעתי ידיעה ברורה שהיד אשר אחזתי בה ונשקתי אותו היתה ודאי ידו. והייתי רואה את עצמי תוך סוד כלל מקיף בי כהקפת הגלגל בכידור הארץ. וכאשר קמתי משנתי קמתי שמח מאד אמנם לא זכיתי מאומה מכל אשר דבר לי. ונזכרתי (רכב ע"ב) לנבואת יחזקאל ע"ה הוא אומרו וידי אדם מתחת כנפיהם וידו בוא"ו כתי' וידו ביו"ד קארי ווא"ו זה לרמוז אל הימין פעולת הרחמים והוא הת' היד המרחמת ומצלת את האון [הפשוטה לכל שבים הוא אומרנו בתחנונים כי ימינך פשוטה לקבל שבים שעליה נאמי' ימינך יי' נאדרי בכח כי הכח הזה לת' ירמוז אשר עיקר קבלת הת' מן הג' ועתה יגדל נא כח אדני. יגדל רומז לג' כח לת' אדני לע' כי לרמוז אל הע' נכתב השם הנכבד כי כח לשם המיוחד ירמוז ימינך יי' תרעץ אויב זו היא הע' הרועצת והנוקמת משמדת ומאבדת ומשחתת את האויבים היא היד השמאלית הנקראת זרוע יי' עורי עורי התעוררי וגו' הלא את היא המחרבת ים מחולל תנין וא"ת שגם ימינך יי' נאדרי בכח ירמוז לע' מפני יו"ד המגביהי המשפילי מקימי להושיבי מושיבי שכל אלה רמוז לסוד הע' כי טוב אדם ביתו שעל הע' שהיא ביתו של הקב"ה נאמי' אני אעביר כל טובי על פניך תאמר אמת. אמנם סוד הימין ירמוז לרחמי הע' וסוד השמאל ירמוז לדיני הע' ומפני כבוד השכינה לא אמי' הכתוב ימינך יי' נאדרי בכח שמאלך יי' תרעץ אויב ע"כ החזירו השמאל לנבראים המקטרגים מימינו ומשמאלו ואלו מימיניים

לזכות ואלו משמאליים לחובה המשמאליים הם סוד הקטגוריא והמימיניים הם סוד הסניגוריא.

מסורות של פרקטיקות מיסטיות ופולמוס בין מקובלים ומתפלספים

ע ע"ב- עא ע"א

אהיד"ע ראיתי סוד נפלא נשגב ונעלם נסתר ונעלה מגדולי עולם אשר בדורינו זה אשר בידם >היה ביד קדמונינו⁴² כוונת התפלות והתחנות והברכות והזמירות והשבחים וההודאות בסוד עס"ב אשר מצאו בקונדריסי גנזי המקובלים ואע"פ שהם גדולים בחכמה ומעשים טובים העיקר הנכון אשר היה ביד רז"ל ראשונים ואחרונים ז"ל אשר זכו לו ולא זכו לו אלה המשובשים אשר ילעיגו עליהם המתפלספים אשר עיקר חכמתם שלילת הגשמות ולא יותר כי לא שמעו ואשר לא שמע לא ינבא וזהו הסוד דע כי המקום אשר הזכירוהו המקובלים שיתכוין בו המברך והמתפלל או המתחנן או המשבח ומזמר לאל חי בשכמל"ו הענין הנכון אשר יעשה והמחשבה הנכונה אשר יחשוב ויהיו דבריו מקובלים ברצון לפני אדון הרצון בשכמל"ו הוא שיחשוב בלבו כי שהמקום ההוא ספר שכולו אש לבנה והאותיות והמלות והדברים אשר הוא קורא כתובים עליו באש שחורה.⁴³ ובעודו קורא יהיו עיני בשרו בו ועיני לבו באדון היחיד בשכמל"ו הוא אין סוף תכלית ההודאות לאדון הכל תכלית העילויים לזכרו הגדול תכלית הברכות לשמו הקדוש. אוי"ר אשרי האיש המשכיל את דברי והמתנהג בהם בברכותיו ותפלותיו ותחנוניו ודברי תושבחותיו הרי הוא ודאי מתלמידיו של אב החכמים אדון הנביאים הוא מרע"ה ע"כ.

(עא ע"א) אהיד"ע השתכלתי במאמ' רז"ל הוא אומרם וכל מעשיך יהיו לשם שמים וגו'⁴⁴ וראיתי קושיא חזקה על חכמי המחקר שתכלית חכמתם בד"ת הרמוזים לגשמות שהם בקיאים וחכמים ובשלילות גופניות וגשמות מהסוד האלהי להחזירו רוחני פשוט שאומרים שארז"ל בהזכירם הקב"ה ע"ש שמים באומרם מן השמים ירחמו מן השמים המליכוהו כל מא דעבדין משמיא לטב⁴⁵ כל מעשיך יהיו לשום שמים⁴⁶ ומפרשים לשם הקב"ה וקורא להקב"ה שמים שהשמים נכבדים ברוממות כי הם מרומים ועליונים וראוי להקשות עליהם אע"פ שכוונתם טובה ודבריהם יפים ונכבדים כי כבוד הוא לאל ית' לשלול ממנו גשמות לקרוא בשם מרום ועליון כמו

⁴² על הגליון.

⁴³ אידל, שלמויות

⁴⁴ משנה אבות ב יב.

⁴⁵

⁴⁶

השמים שהם מרומים ועליונים. והקושיא הוא שנאמר איך נהיה רשאים לקרוא למלך בשם עבדו וליוצר בשם קדר כינוי אשר יצר או בשם קדרתו או קערתו שעשה והנה הקב"ה מלך על הכל כי הכל שמים וארץ וכל צבאם מעשיו הם אשר עשה וברא ויצר ואיך נקראהו בשם אחד מהם ואם הוא בעבור רוממותו נאמ' אל העליון ירחם כי הה"א של העליון תרמוז לתכלית העילוי כמו שתרמוז האל"ף בלשון ערבי לתכלית באומרם אל אכבר אל אעלא כן תרמוז הה"א בלשון הקדש לתכלית הגדול הגיבור והנורא שר"ל היותר גדול כי הוא המקיף לכל מקיף היותר גיבור והיותר נורא אל עליון המליכה כל מה דעביד אלהא עילאה לטב. כל מעשיך יהיו לשם אל עליון למה נאמ' לשם שמים שהם נבראים אמנם צריכין אנו ללמד עליהם זכות כי לא שמעו סוד רז"ל המדברים ככה ואשר לא שמע לא יבא ועל כן יש לך לדעת כי כל מיני שמים אלה הן השמים הנזכרים בפסוק בראשית ברא⁴⁷ והוא מה שאמר שלמה ע"ה ואתה תשמע השמים⁴⁸ ופי' כל מעשיך יהיו לשם שמים ע"ד האמת זהו מלת ש"ם רומז לע' שם י"י צבאות ושמים ירמוז לת' כל מעשיך הטובים יהיו להמשיך שפע מאין סוף לת' ולע' וכל שפע הבא מאין סוף רחמים גמורים הוא ודאי. ואם יבא ע"י מחשבותיך (עא ע"ב) או ע"י דבריך או ע"י מעשיך שפע זה לת' ולע' תהיה זוכה לעצמך ומזכה את כל הנבראים כי השפע הזה ישתלשל מהת' ומהע' בכל שש קצוות העולמים ואל תשיבני ממלת כל לאמר שאפי' מעשים בלתי טובים בכלל כי פי' שגידולה עבירה לשמה ממצוה שלא לשמה⁴⁹ זה הכל בכלל כל טובים ובלתי טובים דרחמנא ליבא באע"י⁵⁰ ואמרם לשמה ולא אמרו לשמו ירמוז לע' וא"ת לב' תאמר אמת.

פולמוס עם חכמי המחקר. על מציאות השדים. קמחי, רמב"ן, דוד הכהן

[כא ע"א]

אהיד"ע השתכלתי במזמור למנצח אל שושנים עדות לאסוף מזמור רועה ישראל האזנה⁵¹ וראיתי לדבר בו נכבדות כי נתגלו לי בו סודות נכבדים בעיני וזהו אשר ראיתי בו. למנצח כבר פירשתי מלה זו למעלה בשנה מן השנים כי ודאי הוא רומז אל האדון היחיד הרב ר' אב"א בשכמל"ו והבאתי על זו ראיות והאחת מהן נבואת

⁴⁷ בראשית א א.

⁴⁸ מלכים א ח לב.

⁴⁹

⁵⁰

⁵¹ תהילים פ א-ב.

חבוקק שגילה לו הקב"ה סודות עצומים אשר העלים מנביאים רבים כמו שאמרה בת קול לר' אושעיה תלמידו של ר' חנינה בן דוסא הוא אומר למנצח בנגינותי⁵² כי הוא המנצח העליון היועץ ואין מפיר לו משדד ומנצח כל המחוודשים להפך בהשגחתו ושפעו מדת הרחמים בזכות הדור הזכאים ועל כן נקרא א"ל שד"י שהיא הכח העליון המשדד כח המזלות ומערכת הכוכבים למען תתהפך פעולתם בעולם השפל ע"פ רצונו ולא על פי טבעם המטובע בהם אמרתי על פי טבעם ולא אמרתי על פי רצונם מפני שאין בעולם האמצעי כוונה להריע או להטיב בעולם השפל כי כל כוונתם אינה רק להשיג בסוד שפע ממציאם זהו ודאי סוד תנועת הילוכם והקיפם להשיג באשר לא יושג וכל רודף ומבקש וכל הולך ומקיף למען ישיג כל א' כפי כח שכלו ותכלית השגת המשיג הגדול היא כמר מדלי או כטיפה מן היס בערך סוד אמיתתו בשכמל"ו אל שושנים⁵³ מלת אל פירושה בעבור כמו אמרי לי אחי הוא⁵⁴ בעבורי ובשבילי על שושנים⁵⁵ הע' שהנהגת שש קצוות ע"פ הע' ונקראת שושנה כשושנה בין (כא ע"ב) החוחים וגו'⁵⁶ כי עלי השושן ששה עדות ירמוז לעט' ואל הארון תתן את העדות אשר אתן אליך מבין שני הכרובים אשר על ארון העדות⁵⁷ לע' ירמוז זה כולו כי עדות מלשון כנסת קהלת קיבוץ כמו ונועדו אליך והע' סוד כנס' ישראל וע"כ ירמוז גם אסף לע' שהוא מלשון אסיפה וקיבוץ ויאספו אליו כל בני לוי⁵⁸ אספה לי שבעים איש וגו'⁵⁹

מזמור⁶⁰ מלשון את כרמך לא תזמור⁶¹ עת הזמיר הגיע⁶² ר"ל הגיע העת לזמור את המצריים כמו שזמורים זמורי הכרמים ומלת מזמור תרמוז לנו כוונת הסוד שכל דברי מזמור זה ושאר כל המזמורים אינם אלא לחתוך ריבוי שפע הפ' ולסלק אותו מהע' השוכנת בתוך נפשות משכילי בני ישראל ולחתך ולזמור ולכרות ולהשמיד ולהפיל מפלה בלי תקומה את המדרגות החי' והרוחות השדיות השטניות הנאצלות מתהומי הארץ ולהסירן מעל הע' כאשר יסיר המוהל את הערלה מעל גבי ברית הע' וטומן אותה בחול⁶³ ולהחזירן למקום אצילותן שהוא תהומי הארץ שזו היא ודאי אפיסתן והקב"ה המאיר עיני כל רואה הוא יצילנו מעורון הלב ומפחיתות נפש כי ודאי חכמי המחקר המאמינים שאין מציאות לשדים עורי לב הם ונפשם פחותה

⁵² חבוקק ג יט. ראו: לאיזה בת קול הוא מתייחס?

⁵³ תהילים פ, שם.

⁵⁴ בראשית כ יג.

⁵⁵ תהילים פ, שם.

⁵⁶ שיר השירים ב ב.

⁵⁷ שמות כה כא-כב.

⁵⁸ שמות לב כו.

⁵⁹ במדבר יא טז.

⁶⁰ תהילים פ, שם.

⁶¹ ויקרא כה ג: 'וכרמך לא תזמר'.

⁶² שיר השירים ב יב.

⁶³ <<על המנהג>>

וחסרה רחמי' ליצלן מהאי' דעת והכרתי בהר' דוד קמחי ז"ל מתוך דבריו בפ"י יושב
 בסתר עליון⁶⁴ שהוא גם הוא מהם והואיל והזכיר מופת הוא אומרו שם חכמי
 המחקר אומרין שאין מציאות לשדים במופתים ואני אומ' שאלו אשמע המופת
 שלהם בזה הארסנו ואנצחם כמו שנצחתי לאחד מהמתפלמסים שבא להתוכח עמי
 במציאות השדים שבא לחזק דברי חכמי המחקר במציאות השדים ונצחתי מכח
 השכלים הנבדלים שהם כחות מן השמים רוחניות נאצלות ממקו' [ס] קדושה ואור
 עליון אלהיות שמימיות והם בלתי מושגים לחוש (כב ע"א) [שגם
 חכמי המחקר] [ואמרו] ודאי שיש [ ]מת לשכלים הנבדלים כך יש לנו
 להאמין בתורה שבכת' ותורה שבע"פ ששתיהן מלאות ממציאות השדים שיש כחות
 ג"כ ארציות נאצלות מן הארץ רוחניות שדיות עפריות והלא עינינו רואות בעצמינו
 ומפינו שבנו דבר והפכו יצר טוב ויצר רע שכל ותאווה רצון וכעס היצר הטוב והשכל
 והרצון
 אמת מן השמים ממקום קדוש וההפכים שהם יצר הרע ותאווה וכעס מהמקום אשר
 הוא הפך השמים והוא הארץ מהמדרגו' החי' ומהכחות הרוחו' השדיות אשר שרשם
 ועיקרם מן הארץ נאצלי' הגוף הנגוף האפל והשפל העפריי הארצי וכל כחותיו
 הרעות ומן השמים נאצלים הנשמה החכמה הקדושה וכל כחותיה הטובות כי
 השמים שרשם ועיקרם. וע"כ הנפש הנמשכת אחר התאווה להיות שכלה הולכת אחר
 שרירות הלב לשמוע אל הכח המתאווה תענוגי העולם הזה כל ימי היותה בהיכלה
 תדבק בכחות הארצי' הנזכרות והוא הוא ודאי הכרת וההשמדה והאבדון כי נפלה
 ביד המדרגות החיצו' וביד רוחותיהם הנאצלין מהם שהן הן ודאי השידים והשטנים
 והמזיקים ומלאכי חבלה ומשחית הנעלמים מעיני בשר ומושגים לעיני השכל אשר
 חנן אותו האל לראותם בעין שכלו יראם ויאמין אמונה נכונה בלא פקפוק שמציאות
 יש להם ולא יצטרך למופת ואמנם המופת אשר אמ' ר' דוד קמחי ז"ל שחכמי
 המחקר מביאין לה העדר השדים שאין להם מציאות הוא מופת כוזב יצא מחידוד
 ספר חכמת ההגיון⁶⁵ כמו שהמופת אשר הביא אפלטון על דבריו המתריס כנגד קבלת
 ירמיהו הנביא ז"ל היה שקר גמור כמו שהורה הוא עצמו לתלמידיו בחלום אחרי
 מותו כאשר כתבתי בספר דברי הימים וגם בספר חיים דאוריתא⁶⁶ כתבתי מפי הר'
 דוד כהן ז"ל גדול דורו ששמע מפי המקובל [ ] הרמב"ן ז"ל כי האיש אשר
 הורגל בספר ההגיון (כב ע"ב) ובספר הפילוסופיא מנעוריו ולא [י.ק.] תחלה
 [בתורתינו] [ה.דו.] תורה שבכת' ותורה שבע"פ [וה..יל] במצות ותפלה ובמציאות

⁶⁴ תהלים צא א. מקור ברד"ק

⁶⁵ ????

⁶⁶

השדים ובכל דבר שלא יפול עליו מופת כגון דברי הקבלה [ ] יהביל וילעיג ויפטיר השפה ו[ע] ראש ובכח פלפול ההגיון יביא מופתים כוזבים מכחישים הקבלה האמתית. ועל כן אז"ל מנעו בניכם מן ההגיון⁶⁷ ואמרם בניכם ולא אמרו עצמכם מפני שכאשר יעסוק הנער עד שיעברו עליו עשרים שנה בתורה שבכת' ותורה שבע"פ תעשה יראת שמים שרשית בלבו ונטעי הקבלה האמתית יהיו בלבו נטועים במסמרות קבועים ואם יעסוק אחר עשרים שנה בהגיון ובפילוסופיא לא יוזק ולא ישתבש שכלו ויראת שמים לא תסור מלבו אלא א"כ היתה טינא בלבו שהואיל וטינא יש בלבו ושורשו רע כשורש הרדפני עכ"פ לשנים קרובות או רחוקות יצא חוץ מן השטה כירובעם בן נבט וכיוחנן ששימש פ' שנה בכהונה גדולה ונעשה צדוקי וכמו ענין הקורה שהושלך בכבשן האש ונשרף. הנה עיני כל משכיל ירא אלהים חכם מודה על האמת רואות ראייה נכונה שכשם שיש מציאו' לדברי הכל אליבא דכולי עלמא שכלים נבדלים נפרדים מכל חומר מקריבים ומדביקים את הנשמה החכמה הרודפת תמיד אחר השכל לעשות רצון יוצרה ולתת לה התעלות השמימה ולהדבק בעולם שכולו טוב כולו ארוך בלי חשך כן יש שכלים כסילים מכוכבים מפרידים ומרחיקים את הנשמה הסכלה הרודפת תמיד אחר התאוה לעבור על יוצרה ולהפרידה מיוצרה ולתת לה ירידה בתהומי תהומות הארץ בעולי שכולו רע כולו חשך בלי אור. וכבר הוא ידוע למשכילים שהרכבת השדים אינה רק משתי יסודות הנעלמים מעינינו לרוב דקותם הן הן סוד האש ויסוד המים ויסוד הרוח ולפי שהם קלים ועולים יטוסו ולא ייעפו ירוצו ולא ייגעו.⁶⁸ הנה הארכתי הנה בדברי מציאות השדים (כה ע"א⁶⁹) [ ] הוא עשירי קדש⁷⁰ אם [ ] לישראל [ ] חכמים השיבנו והאר פניך ונושעה במזמור זה ב' פעמים⁷¹ השבינו ונושעה הראשון אלהים [ ] צבאות עמו ובשניהם וא"ו והשלישי אין בו כי אם [ ] לבד בלא וא"ו ולא לחנם [ ] רוח הקדש אב[ ] ככה אין זה כולו כי אם [ ]

[הסבל חכמת חכמי המחקר המ] [ס] בעיניהם ותבער עצתם ותקצר השגתה כי לא תועיל להם סברתם אשר עליה לבדה יסמוכו ומילדי נכרים יספיקו ודברי תורה וקבלה מנפשם ירחיקו

67

68 ישעיה מ לא.

69 דפים כג-כד חסרים בצילום.

70 ויקרא כז לב.

71 תהילים פ ד,ח.

אהיד"ע במשמרה שלישי'

אשר שעותיה מאד נכבדות כי המקטרגים

והמבלבלים שקטו ושקעו שבתו ושתקו והמלמד זכות הוא השכל מדבר בהם מכובדות הקיצותי משנתי ושמעתי קולות אנשים על משתה היין וראיתי בשעה זו על היין תועלותיו והפכיהן ובא לפי 'אל תרא יין כי יתאדם'⁷² ואשר ראיתי ביין זהו מצאתי ביין טוב י'ז מיני תועלת שהוא סוד טו"ב וי"ד הפך טו"ב ואלו הן. הבא לשתות ממנו כראוי ולא יותר מן הראוי ימצא בו הטובות האלה. דע כי היין המובחר הוא האדום ועל כן נבחר בד' כוסות ליל הפסח ליל הפסח ועל זה אמ' החכם אל תרא יין כי יתאדם כי אע"פ שיש יין טוב שעינו לבן כעין המים ומכורכם כעין הזהב האדום מאד עם זכות וצחות נכונה הוא המובחר המעולה ויהיו בו כל הטובות האלה מראה יפה וריח ערב וטעם טוב וחום כי יחמם האצטומכא ובחום האצטומכא יתחממו [?]. האיברים ומעכל המזון ומלחלח. ר'ל כי טבע היין הטוב כטבע יסוד האויר ויסוד הדם שטבעה חם ולח ועל כן צוו רז"ל לאשר יקז דם לשתות יין להרבות הדם אשר חסרה ההזקה [צ"ל ההקזה]. ומשמח ונותן לשותהו כראוי פקחות חכמה. אמ' רבא חמרא וריחני פיקחין⁷³ היין הטוב שהורגלתי לשתות כראוי והריחות הטובות אשר הורגלתי להריח בהם פקחו אותי ויש גורסין

⁷² משלי כג לא
⁷³ סנהדרין ע"א

[76]

פקחין לא יומ' זה על עצמו לבדו אבל על כל הרגילים באלה יאמ'
 ככה שיתפקחו ויחודד שכלם להוסיף בהם חכמה ומשורר
 שהשותהו יאמר שירים אם השותהו ירא אלהים רוחני משכיל יש'
 ישורר בשבחי האל וברוחניות שירי חכמה ושכל ואם הוא עולמי
 גופניי חומריי ישורר בחשקי ה[נ?]שים שהם אסורים לבני ישראל
 לשורר בהם ומרקד ומעורר הרוחניות כמו שאז"ל במס' עירובין
 בפ' הדר עם הנכרי המתפתה ביינו מדעת קונו יש בו שנאמר
 וירח יי' את ריח הניחוח⁷⁴. ושמעתי שאחד מגדולי הרוחנים מן
 חכמי המחקר שכאשר יקשה לו דבר שלא יוכל להולמו ולהקיפו
 בשכליו יעמוד וישתה כוס יין טוב ויישן במחשבת שכלו על הדבר
 ההוא ובנים ולא נים ישכילהו ויעמוד ויכתבהו. ועתה נשוב
 לתועלת היין הטוב ונאמר אהבה ושלוה הוא מסבב
 לשותים אותו כראוי אהבה ושלוה שאם ידברו תוך המשתה משכילים
 בין שנים היושבים בכעס יסור הכעס. דברי חכמה ר"ל הואיל והוא
 מעורר הרוח ידברו רוחניים אלה בדברי חכמה רפואה עושים
 היודעים ביין טוב עם הדבש וכל מיני תבלין מבלעדי פלפלין בבישול
 על האש משקה רפואה מועיל מאד לאצטומכא ולכבד וללב ולראש
 ולריאה ולטחול. מי רפואה ר"ל היודעים בו מלאכת ההעלאה
 על האש כאשר יעשו למי הורדים המים הנוטפים ממנו אומרים
 החכמים שיותר מנ' מיני תועלת יש בהם וי"א שבעים ר"ל ממים אלה
 שבאו מהיין שכל דבר הנמשח מהם ושומר הנמשח ממנו פן

⁷⁴ עירובין סה ע"א: אמר רבי חנינא כל המתפתה ביינו יש בו מדעת קונו שנאמר וירח ה' את ריח הניחוח

ישלוט בו האש וידליקו בו האש יעשו המים להבה והדבר אשר עליו המים לא ישרף וע"כ יקראו לאלה המים מים שורפים, ומאדים הפנים הרי מספר כל אלה י"ז מראה, ריח, טעם, חום, עכול, לחלוח, שמחה, תוספת חכמה, שיר, ורקידה, והתעוררות, אהבה ושלום, דברים רבים בחכמה, רפואה, ביין עצמו המבושל עם דבש ותבלין, המים היוצאים ממנו לרפאות כל חולאי קרירות ורוח לאזנים ולעינים ולכל מקום בגוף וסגולת שמירת הדבר הנמשח במימיו מהאש.

[76ב]

וההפכים אשר מצאתי ביין אלה הם דברי הבאי, דברי שקר, לשון הרע, שירים אסורים, צחוק וקלות ראש, זמה, השחתה, שטות ושגעון, חרפות, וגידופין, מריבה, הכאה, שפיכות דמים, ביטול תורה, ותפלה. ולמעלה דברתי במספר ו"ו ו"י המזכרים בנח על היין שהם י"ד זהו אשר ראיתי ביין ע"ד ההרגש, אמנם ע"ד הסוד כ"י שמש"ה ומדרגותיו סוד יין של כוס ברכה ושמחה וששון וסמא"ל ומדרגותיו סוד כוס יין התרעלה. וע"ד האמת כוס חמר ביד י"י מלא מסך⁷⁵ הוא הע' [העטרה] הכלולה בדין וברחמים וע"ד ה' הנכונה ירמוז לב'

⁷⁵ תהילים עה ט: כי כוס ביד יהוה ויין חמר מלא מסך ויגר מזה אף שמריה ימצו ישתו כל רשעי ארץ.